

Dodecàleg d'arguments que s'haurien de poder dir, i tenir en compte (I)

written by Lluís Busquets | 4 de desembre de 2023

Es pot llegir la segona part de l'[article aquí](#).

En els actuals discursos polítics hi ha *mantres* que es repeteixen irracionalment. Voldria comentar-ne una dotzena per aclarir algunes situacions que s'han donat, es donen i es donaran en un futur immediat:

1. LA UNITAT D'ESPANYA ÉS DE SEMPRES. I, no. S'origina de l'art. 2 de la carta magna, un text consensuat (per a alguns, imposat), que es podria desconsensuar perquè no és clar que existeixi cap nació espanyola anterior a l'euskalduna, gallega, castellana o catalana: *La Constitució es fonamenta en la **indissoluble unitat** de la nació espanyola, pàtria comuna i **indivisible** de tots els espanyols, i reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les nacionalitats i de les regions que la integren i la solidaritat entre totes.* Com veuen, la unitat es va adjectivar de manera estranyament granítica: la unitat no es pot dissoldre (en un líquid?) ni dividir (en parts?).
2. ESPANYA ÉS INDIVISIBLE. Justament contra els que sostenen que Espanya és soluble i divisible, s'advoquen els decrets posteriors a la Guerra de Successió espanyola (1702-1715), els Decrets de Nova Planta (1701-1719), els tractats d'Utrecht i Rastatt (1713-1714), i el de Viena del 1725, que originaren la unió forçosa (suma de parts) d'això que avui dia denominem Espanya. Però aleshores caldria tenir en

compte la violació del dret constitucional vigent en el règim dels Àustries (quan totes les entitats territorials eren igualment sobiranes), l'incompliment de les disposicions de l'article XIII del tractat d'Utrecht (segons el qual el rei espanyol havia de concedir als catalans no sols la plena amnistia juntament amb la total possessió de béns i honors, «*sino que les da y concede todos aquellos privilegios que poseen y gozan*»), la violació de les disposicions testamentàries de Carles II, el perjuri de Felip V davant les Corts catalanes i la pretensió d'un suposat dret de conquesta fonamentat en falses acusacions de rebel·lió i crims de lesa majestat.

3. LA CONSTITUCIÓ ÉS INTOCABLE. Mentida. S'ha reformat dues vegades, el 1991, per permetre el sufragi passiu en les eleccions municipals (art. 13.2) i el 2011 per establir el concepte d'estabilitat pressupostària a l'art.135. A alguns els agradaria canviar el 57, que per a la successió prefereix l'home a la dona. I el 49, que encara parla de «disminuïts físics, sensorials i psíquics».
4. NOMÉS ES POT REFORMAR LA CONSTITUCIÓ A PARTIR DE L'ART. 168. Fa així, en els tres apartats: 1) *Si es proposava la revisió total de la Constitució o una de parcial que afectés el títol preliminar* (que és on hi ha l'art. 1 de la sobirania i l'art. 2 de la «indisoluble unitat de la nació espanyola», a més de la garantia d'«integritat» per les Forces Armades de l'art. 8), *el capítol segon, secció la del títol I* (Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques, art., 15-29) *o el títol II* (Dels drets i deures dels ciutadans, art. 30-38), *es procedirà a l'aprovació del principi per majoria dels dos terços de cada cambra, i a la dissolució immediata de les*

Corts. 2) *Les cambres elegides hauran de ratificar la decisió i procedir a l'estudi del nou text constitucional, que haurà de ser aprovat per majoria dels dos terços de les dues cambres.* 3) *Aprovada la reforma per les Corts Generals, se sotmetrà a referèndum per a la seva ratificació.* Si fos veritat, els constitucionalistes haurien fet impossible esmenar la Constitució perquè, segons 1), calen 2/3 de diputats i 2/3 de senadors per reformar-la i, suposant el prodigi de l'acord, això suposaria la dissolució de les Corts i noves eleccions. I ara, segons 2), caldrien nous miracles: les eleccions les hauria de guanyar una majoria de reformistes constitucionals. I tercer miracle: que les noves cambres (Parlament i Senat) acordessin un nou text constitucional (se suposa que de factura centrífuga, federal o confederal, en què les comunitats nacionals que ho desitgessin es poguessin dotar amb claredat de veritable sobirania jurídica i política en comptes d'un text com l'actual que permet una lectura retrògrada i centrípetament unificadora). Quart i cinquè miracles, que s'aprovés el nou text per la majoria dels dos terços a les dues cambres, una i altra, que seria el miracle suprem. Si arribéssim aquí, el referèndum obligat per 3) seria cosa de bufar i fer ampolles. Però, tot plegat és una entelèquia i, per això, quan va caldre, es va reformar per les bones, sense passar per tots aquests *trágales*. Altrament, els pares de la Constitució van deixar escletxes per a situacions de reforma. Tant l'article 92, que permet sotmetre a referèndum decisions polítiques d'especial transcendència, com l'article 152.2, que permet la transferència de l'Estat a una comunitat autònoma d'una potestat com la d'organitzar un referèndum (de fet hem celebrat referèndums autonòmics!), són del tot legals. Ho confirmen molts entesos. Només depèn del fet que hi hagi voluntat política per poder dur-los a la pràctica. I encara hi ha l'article 149, 32a que permet autoritzar

«la convocatòria de consultes populars per via de referèndum», com asseguraven experts que la Constitució permetia abans del 2017. Tots aquests camins es van negar i per això els catalans vam fer *Llei de consultes populars per via de referèndum* del 17-III-2010, recorreguda ipso facto al TC, tot i ser sols un referèndum consultiu. El 2011 es va debatre una *Proposició de Llei de Consultes populars per via no de referèndum*, amb l'objectiu de regular futures consultes catalanes, però també va ser tombada. Judicialitzar la política té aquest mal. Per transitar per un dels quatre camins esmentats només cal voluntat política.

5. IGUALTAT: *Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social* (art. 14). Això, si no és una fal·làcia, és un desideràtum com explica abans l'art 9.2: *Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives*. Si els poders públics han de vetllar per la igualtat, vol dir que no existeix *de facto*. O és igual el règim fiscal del País Basc que el català? Els *cabildos* insulars no tenen prerrogatives que no tenen altres presidents autonòmics? La persona del rei no «és inviolable i no està subjecta a responsabilitat» (art. 56.3)? Per què l'administració fa jubilar professors i no els magistrats del CGPJ, amb tots els seus altíssims sous? L'impost de successions és igual aquí que a Madrid? No. Els espanyols mai no hem estat iguals. Justament les disposicions addicionals i transitòries de la Constitució sancionen el contrari!

6. EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ NO CAP EN LA CONSTITUCIÓ.

La Constitució, específicament no en parla, però deixa escletxes obertes per fer referèndums en les comunitats autònomes (art. 92, 149.32a i 152.2). De fet, per aprovar els Estatuts renovats, se'n van fer molts. Quan en un matrimoni hi ha disputes i conflictes, els mediadors professionals aconsellen parlar-ho i separar-se a les bones. Volen els catalans separar-se d'Espanya? Només als antidemòcrates els fa por donar veu i vot a la ciutadania. Tan malament ha tractat Espanya a Catalunya que té por que li demani una separació amistosa? Tard o d'hora caldrà fer un referèndum com a Escòcia per saber-ho d'una vegada. És curiós que la vella guàrdia del PSOE tingui tan poca memòria. Quan Felipe González, Alfonso Guerra i companyia, amb el suport de Willy Brandt, es van desfer de la vella guàrdia socialista de Rodolfo Llopis al Congrés de Suresnes (11/13-X-1974), van donar a conèixer una Resolució Política amb les línies mestres de la seva política futura. Les resolucions les controlava Guerra amb el seu ribot. Ell les avalava i verificava. Copio el punt 11è d'aquesta Resolució: «Reconeixement ple del dret d'autodeterminació de totes les nacionalitats ibèriques». Encara no fa cinquanta d'anys, d'això. Qui els ha vist i qui els veu!